Informatiedocument HS-netten

Inleiding

1. De Raad is bezig met de voorbereidingen voor het methodebesluit voor de regionale netbeheerders elektriciteit voor de vijfde reguleringsperiode (hierna: NE5R). Onderdeel van de voorbereiding zijn de besprekingen met de klankbordgroep en klantencontactgroep, waaronder de bespreking op 30 september 2009. Dit document dient ter voorbereiding van een van de onderwerpen op deze bespreking, namelijk HS-netten.

2. Een belangrijk onderdeel van het methodebesluit voor de regionale netbeheerders voor de vierde reguleringsperiode (hierna: NE4R) vormt de beheersoverdracht van de HS-netten. Ingevolge de Wet onafhankelijk netbeheer (hierna: Won) dragen de regionale netbeheerders elektriciteit, die tot en met 2007 het beheer van de HS-netten hadden, het beheer van deze netten per 1 januari 2008 over aan TenneT. Uitzondering hierop vormen HS-netten die belast zijn met rechten van derden (hierna: CBL-overeenkomsten).

3. Dit document gaat in op verschillende aspecten die (mogelijk) van invloed zijn op de reguleringssystematiek. Per aspect zal kort worden beschreven wat de context binnen het huidige methode is en hoe het aspect binnen NE5R, naar het voornemen van de Raad, wordt behandeld. Als verschillende keuzes mogelijk zijn, wordt de afweging bij de verschillende keuzes beschreven.

4. De volgende aspecten met betrekking tot de HS-netten komen aan bod:
   - het effect van de beheersoverdracht op de productiviteitsverandering;
   - het effect van meerkosten voor de beheersoverdracht op de regulering;
   - de aanwezigheid van met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten;
   - het meenemen van met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten in de productiviteitsverandering;

5. De Raad sluit niet uit dat in een later stadium de genoemde voornemens nog kunnen wijzigen. Aan de genoemde voornemens kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Dit document gaat voor de discussie niet in op de vormgeving van de productiviteitsmeting, maar enkel over de inschatting van de (effecten van) HS-netten in relatie tot de productiviteitsmeting. De bespreking van productiviteitsmeting/verandering is geen onderdeel van het onderwerp HS-netten.

Het effect van de beheersoverdracht op de productiviteitsverandering

6. De Raad bepaalt in het huidige methodebesluit de verwachte efficiënte kosten per eenheid output aan het einde van de reguleringsperiode op basis van de efficiënte kosten per eenheid output aan het begin van de reguleringsperiode en een verwachte productiviteitsverandering. Deze productiviteitsverandering wordt gebaseerd op de gerealiseerde prestaties van de regionale netbeheerders in het recente verleden (2003-2006).

7. Met de beheersoverdracht zijn een deel van de kosten van regionale netbeheerders weggevallen. De jaren voor 2008 bevatten nog alle HS-kosten, terwijl deze vanaf 2008, met uitzondering van de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten, niet langer tot uitdrukking komen in de productiviteitsdata van de regionale netbeheerders. In beginsel heeft dit geen gevolgen voor de productiviteitsverandering. Tegenover de lagere kosten staat immers een lagere output, waardoor de kosten per eenheid output normaliter constant blijft.

8. Tegenover het wegvallen van de beheerkosten van de HS-netten van regionale netbeheerders staat een stijging van inkoopkosten bij TenneT. De regionale netbeheerders zullen als effect het saldo van deze twee ondervinden. In het huidige methodebesluit worden voor de netbeheerders de daling van beheerskosten HS-netten en de stijging van de inkoopkosten transport geacht elkaar op te heffen. Voor de individuele netbeheerders kan het voor- of nadelig zijn, afhankelijk van de efficiëntie van het beheer van diens HS-net. TenneT gaat voortaan zelf rechtstreeks factureren bij HS-aangeslotenen. Het is deze kostendaling (het saldo dus) dat samengaat met minder output.

9. Indien, voor alle netbeheerders, de kosten per eenheid output voor de overgedragen HS-netten afwijken van de gemiddelde kosten per eenheid output van de gehele sector, dan kan een vertekening ontstaan bij de gemeten productiviteitsverandering. Omdat kosten op specifieke netvlakken niet beschikbaar zijn, is een inschatting niet te maken. Het effect op de totale productiviteitsverandering is, gezien de omvang van het aandeel HS-netten ten opzichte van alle netvlakken en omdat het hier alleen gaat om de afwijking van het gemiddelde, vermoedelijk zeer beperkt.

10. De gehanteerde methodiek van de Raad is dat de productiviteitsverandering en kosten van een netbeheerder worden uitgedrukt op het totaal van de netvlakken en niet op een specifiek netvlak. Om deze reden is het niet wenselijk een uitzondering te maken voor het eventueel afwijken van het gemiddelde van overgedragen HS-netten.

<u>Voornemen effect van de beheersoverdracht op de berekening van de productiviteitsverandering</u>
De Raad zet aangaande HS-netten het huidige beleid m.b.t. het bepalen van de productiviteitsverandering voort en beschouwt de overgedragen HS-netten als representatief voor de gemiddelde kosten per eenheid output.

Het effect van meerkosten voor de beheersoverdracht op de regulering

11. De Raad staat in de vierde reguleringsperiode de regionale netbeheerders inkomsten toe ter dekking van meerkosten voor de beheeroverdracht van de HS-netten. Het gaat om vergoeding van kosten met een uniek, éénmalig karakter, die worden gemaakt om de beheeroverdracht te faciliteren en zich voordoen voor 30 juni 2008.

12. In het methodebesluit NE4R worden de begininkomsten verhoogd en de x-factor aangepast om tot dezelfde eindinkomsten te komen als wanneer er geen meerkostenvergoeding wordt toegestaan. De additionele inkomsten gedurende de periode zijn gelijk aan de gerealiseerde meerkosten. Drie netbeheerders zijn in aanmerking gekomen voor de vergoeding van meerkosten, te weten Liander N.V., Enexis B.V. en Delta Netwerkbedrijf B.V.

13. Aandachtpunt vormt het rekening houden met deze kosten in de maatstaf. De Raad heeft in de productiviteitsdata expliciet om een kostenopgave inclusief de meerkosten voor de beheersoverdracht verzocht. Omdat de meerkosten van regionale netbeheerders reeds zijn vergoed gedurende de vierde reguleringsperiode dienen de kosten van de netbeheerders voor 2007 en 2008 te worden geschoond om dubbeltelling te voorkomen.

Voornemen effect van meerkosten voor de beheersoverdracht op de regulering
De Raad schoont de kosten van netbeheerders voor de jaren 2007 en 2008 voor opgegeven meerkosten.

Aanwezigheid van met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten

14. De met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten vallen, zo lang zij niet alsnog in beheer aan TenneT worden overgedragen, onder de reikwijdte van de methodebesluiten NE4R en NE5R. In het methodebesluit NE4R stelt de Raad dat indien de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten gedurende de reguleringsperiode in beheer worden overgedragen aan TenneT, de Raad hier rekening mee zal houden.

15. Op dit moment hebben twee netbeheerders met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten in beheer, te weten Liander N.V. en Stedin B.V. Bij Liander N.V. betreft dit enkel de HS-netten in het gebied Randmeren. De overige HS-netten zijn wel overgedragen. Vooralsnog zijn er bij de Raad geen aanwijzingen bekend dat de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten van de twee netbeheerders nog de vierde reguleringsperiode in beheer worden overgedragen.

16. Er is daarom een gerede kans dat tevens in het methodebesluit NE5R een passage opgenomen dient te worden hoe met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten worden verwerkt in de regulering. Het voornemen is om de lijn uit het methodebesluit NE4R door te zetten.

17. Indien overdracht van de overgeblemen met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten gedurende de vijfde reguleringsperiode plaatsvindt, lijkt Praktisch gezien de beste invulling om voor de desbetreffende jaren na overdracht van de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten de inkomsten van de netbeheerder te corrigeren, alsof zij geen inkomsten krijgen voor diensten op het HS-netvlak. Bij de tariefbesluiten kunnen de rekenvolumina voor HS-netten op nul worden gesteld. Naderhand dient de Raad te controleren dat de desbetreffende netbeheerders daadwerkelijk geen inkomsten hebben gegenereerd in de periode na overdracht.

18. De Raad dient zicht te houden op ontwikkelingen van het beheer van de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten. Indien het beheer wordt overgedragen zal de Raad hier rekening mee houden bij het vaststellen van de inkomsten.

Voornemen aanwezigheid van met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten
De met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten worden in het methodebesluit NE5R op eenzelfde wijze behandeld als in het methodebesluit NE4R. De Raad houdt zicht op een mogelijke overdracht van de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten.

Met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten in de productiviteitsverandering

19. Ingevolge de Won worden de regionale netbeheerders geacht de netten van 110 kV of hoger over te dragen aan TenneT. Zoals reeds bij het voorgaande issue is besproken zijn met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten achtergebleven bij Liander N.V. en Stedin B.V.

20. Het is van belang om af te wegen of de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten meegenomen dienen te worden in de productiviteitsmeting die voor de regionale netbeheerders gaat gelden. De keuze om al dan niet onderscheid te maken voor het HS-netvlak hangt af van de wenselijkheid om dit netvlak separaat te behandelen. Doorslaggevend hierbij is of de productiviteitsverandering die wordt behaald op de HS-netten representatief is voor de activiteiten van de regionale netbeheerders.

21. De Raad meet de productiviteitsverandering van de netbeheerders over de prestatie in het algemeen, en niet specifiek voor een netvlak. Dit is in lijn met de x-factor, die ook op alle netvlakken wordt toegepast. In het methodebesluiten voor de derde reguleringsperiode, voor de beheersoverdracht, is de productiviteitsverbetering met inbegrip van de HS-netvlakken geschat. Ook voor de berekening van de x-factor voor de vierde reguleringsperiode zijn de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten meegenomen bij de bepaling van de algemene productiviteitsverandering. Er is bij de berekening geen reden gebleken om af te wijken van de systematiek van voor de beheersoverdracht.

22. Daarnaast sluit het niet maken van onderscheid aan bij de systematiek voor de andere netvlakken. Zo wordt voor regionale netbeheerders die bepaalde netvlakken lager dan HS-niveau niet beheren geen uitzondering gemaakt indien deze netvlakken wel bestaan bij andere regionale netbeheerders. Praktisch gezien zou een netbeheerder bijvoorbeeld geen TS- en Trafo HS+TS/MS netvlakken kunnen hebben, maar wordt ook op deze netbeheerder de algemene productiviteitsverandering toegepast. Dit overwegende kan de situatie waarbij slechts twee netbeheerders het HS-netvlak hanteren en worden meegenomen bij de inschatting van de algemene productiviteitsverandering niet als minder representatief worden beschouwd.

23. Indien HS-netten niet representatief zouden zijn voor een algemene productiviteitsmeting, zouden separate productiviteitsmetingen voor de netvlakken moeten worden gehanteerd. Dit is echter complex en leidt mogelijk tot inconsistentie, door de noodzaak van het hanteren van verschillende verdeelsleutels voor kostentoerekening aan bepaalde netvlakken.

24. Wat betreft het meenemen van met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten in de productiviteits-verandering zijn er twee opties:
    - Optie 1 is het opnemen van de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten in de productiviteitsverandering voor regionale netbeheerders. Dit is in lijn met de bepaling van de productiviteitsverandering voor de vierde reguleringsperiode .
    - Optie 2 is het niet opnemen van de met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten in de productiviteitsverandering voor regionale netbeheerders. Het separaat vaststellen van een productiviteitsverandering voor met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten zou echter kunnen leiden tot problemen in het toekennen van kosten.

<u>Voornemen met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten in de productiviteitsverandering</u>
De met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten worden opgenomen in de algemene productiviteitsverandering (optie 1).